

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเกิด เกิดมาคนเดียวนะ แต่พอเกิดมาแล้วมาเจอในสังคม ในตระกูล ตระกูลของเรา สังคมของเรา เกิด เกิดคนเดียว แต่เวลาเกิดมาแล้ว เวลาสังคมขึ้นมาแล้วมันมีปัญหาทั้งนั้นแหละ เพราะมันกระทบกระทั่งกัน การกระทบกระทั่งกัน เห็นไหม เวลาเราเกิดมา ทุกคนทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ว่าทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป นี่มันเป็นกิเลสคิดไง แต่ถ้าเป็นธรรมคิดนะ การเกิดเป็นมนุษย์นี่แสนยาก ถ้าการเกิดเป็นมนุษย์แสนยาก เกิดมาแล้วเวรกรรม ถ้าเกิดมาเจอพ่อเจอแม่ เจอสิ่งที่พ่อแม่เชิดชูนะ พ่อแม่ที่มีคุณธรรม เห็นไหม มีศีลมีธรรม สอนให้เราเป็นคนดี สอนต่างๆ มันมีความสุข มันมีความสุขใจ

แต่เวลาเกิดมาแล้วปากกัดตีนถีบ เด็กกตัญญูนะ เวลาเขาไปเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ ไปโรงเรียน กลับมาต้องวิ่งกระหืดกระหอบไปเพื่อไปเช็ดจีเช็ดเยี่ยวพ่อแม่ ไปเช็ดจีเช็ดเยี่ยวปู่ย่าตายาย นี่เด็กกตัญญู ชีวิตของเขาถ้าเจริญทั้งนั้นแหละ แต่ทำไมหัวใจของเขามีความสุขล่ะ หัวใจของเขามีความสุขเพราะเขาได้ทำคุณงามความดีใจ ถ้าเด็กมันมีความคิดอย่างนั้น คุณสิ เขาชวนขวยมาเพื่อไปเช็ดจีเช็ดเยี่ยวของพ่อของแม่ ของปู่ย่าตายายของเขา เพราะเขามีความกตัญญูใจ เขาคิดใจ เขามีหลักยึดใจ

แต่เด็กบางคนเกิดมาพ่อแม่เชิดชูนานไหน พ่อแม่ดูแลขนาดไหน มันก็บอกพ่อแม่ไม่รัก พ่อแม่ไม่รัก เห็นไหม นี่เวรกรรม เกิดมานี้กรรมพาเกิด ถ้าเกิดมาเป็นมนุษย์ สิ่งนี้เป็นอริยทรัพย์ แต่เกิดมาแล้วหัวใจจะดีหรือหัวใจไม่ดีนั่นอีกเรื่องหนึ่ง

เราบอกว่าเราเกิดมาแล้วทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป

ทำชั่วได้ชั่วเพราะกิเลสมันพาทำไง กิเลสมันพาทำ กิเลสมันเบียดเบียนหัวใจของเรา กิเลส มันก็ค้ำคั้นของมันไป แต่ถ้าความดีพาทำ จิตใจที่มีคุณธรรม จิตใจที่มีคุณงามความดี มันจะเป็น

เด็ก เป็นผู้ใหญ่ เป็นคนเฒ่าคนแก่ มันดิไปทั้งนั้นแหละ มันดิเพราะอะไร ดิเพราะว่าสิ่งที่มีคุณค่าคือ หัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา เห็นใหม่ สิ่งที่มีมันบิบกั้น มันเป็นความทุกข์ความสุขในหัวใจของเรา แต่เวลากิเลสมันทำให้จิตใจนี้พร่องอยู่เป็นนิจ พอมันพร่องแล้วมันก็ต้องการแสวงหาเพื่อมาเติมเต็มมัน พอเติมเต็มมัน มันจะเต็มไหมล่ะ? มันไม่เต็มหรือก ดัณฑหาความทะยานอยากมันล้นฝั่ง มันล้นไปทั่ว มันไม่มีเต็มหรือก

แต่ถ้ามีศีลมีธรรมขึ้นมา มันเต็ม เห็นใหม่ จะทุกข์จนเจ็บใจ เด็กกตัณญมันปากกัดตีนถีบ นะ วิ่งไปวิ่งมา ไปเข้คขี้เข้คเหย้วมา แต่มันก็ไฝดิของมัน มันมีความไฝดิของมัน ถ้าสังคมเขาเห็น สังคมเขาเข้คขู สังคมเขาไปจุนเจือ สังคมเขาเป็นอย่างนั้น นี้เราอยากทำคุณงามความดีกัน แต่เราก็ไม่แน่ใจว่าจะทำที่ไหน เราจะทำความดีที่ไหน เราจะทำอย่างไร เราจะทำความดีกับใคร เรากลับเสียเปรียบทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเวลาจิตใจเป็นธรรมๆ มันเห็นคนที่กตัณญกตเวทิต มันอยากช่วยเหลือไป

แต่ถ้าหัวใจของเราละ เวลามันขาดแคลน เวลามันบอกว่าทำดีได้คิมมีที่ไหน ทำชั่วได้คิมมีมไป เห็นใหม่ มันขาดแคลนของมัน มันพยายามจะมาเติมเต็มมันให้ได้ พยายามแสวงหามา มันแสวงหามาไม่มีทางเต็มหรือก เต็มไปไม่ได้เลย เพราะสิ่งที่แสวงหานั้นมันเป็นวัตถุธาตุ มันเป็นวัตถุธาตุ มันไม่ใช่ศีลธรรม

ศีลคืออะไร? ศีล ศีลธรรม ศีลคือความปกติของใจ ธรรมคือสังขธรรม คือความรู้จริงในใจของตัว ถ้าศีลธรรมมันเติมเต็มตรงนี้ได้ไง จิตถ้ามันบกพร่อง มันบกพร่องที่ไหนดล่ะ? มันบกพร่องเพราะมันมีความรู้สึก ความรู้สึกมันบกพร่อง ไม่ใช่วัตถุบกพร่อง ความรู้สึกมันบกพร่อง ความรู้สึกมันไม่เติมเต็ม มันก็แสวงหาวัตถุมาเพื่อเติมเต็มมัน แล้ววัตถุมันจะเติมเต็มได้ไใหม่ วัตถุมันเป็นวัตถุไใหม่ มันไปเติมเต็มสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่ได้ คุณติ น้ำในแก้ว เติมน้ำแข็งลงไป เติมวัตถุลงไปมันล้นแก้วๆ ไป อันนี้มันเป็นแร่ธาตุ มันเป็นน้ำ แต่ถ้าความรู้สึกละ ความรู้สึก

นี้เราแสวงหาที่ผิดไง ทำดีได้คิมมีที่ไหน ทำชั่วได้คิมมีมไป เราก็แสวงหาสิ่งที่เป็นวัตถุเพื่อมาถมให้เต็มๆ แล้วเวลาถมมาแล้วมันเต็มไหม? มันถมไม่เต็ม แต่ถ้ามันเป็นความปกติของใจ ถ้าจิตมันมีศีลมีธรรมขึ้นมา มันเติมเต็มของมัน ถ้าหัวใจเขาเติมเต็มแบบนั้น แต่เขาขาดแคลนวัตถุ หัวใจเขามีความกตัณญกตเวทิต เขาวิ่งไปวิ่งมาเพื่อดูแลคนเฒ่าคนแก่ แต่เขาขาดแคลนวัตถุ แต่จิตใจ

เขาเต็ม เขาแสวงหาได้ เขาทำได้ เขาทำเพื่ออะไรล่ะ? เขาทำเพื่อความดีของเขา ทำความดีของเขา แต่วัตถุเขาขาดแคลน ถ้าวัตถุเขาขาดแคลน

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าทำดีได้ดี เราเป็นคนดี ทำไมเราขาดแคลนล่ะ แต่เขาเป็นคนชั่ว เขาทำสิ่งที่เห็นแก่ตัวทั้งนั้น ทำไมเขาสิ้นเหลือล่ะ เขาสิ้นเหลือ นี่วัตถุ แล้วมันมีความสุขไหมล่ะ

สิ่งนั้นไม่เป็นความสุข แต่ถ้ามันเป็นความสุขนะ เวลาตะวันมันขึ้น เวลาพระอาทิตย์ขึ้นมันเป็นเวลาที่สดชื่นแจ่มใสทั้งนั้นแหละ นี่สดชื่นแจ่มใส เวลาคนเราเกิดมาเราก็แสวงหาของเรา ก็เป็นคุณงามความดีของเรา เวลาชีวิตมันขำขึ้นใจ ถ้าสิ่งที่ขำขึ้นมันดีงามไปหมดเลย แต่ถ้าตะวันมันจะตก เราจะต้องรำลាក់ันแล้วล่ะ เราจะต้องรำลាក់ันแล้ว จะต้องบอกกล่าวกันแล้ว เพราะตะวันจะตกแล้วต้องกลับบ้านใครบ้านมันแล้ว ชีวิต เวลาบั้นปลายของชีวิต เห็นไหม ตะวันมันจะตกแล้วนะ ถ้าตะวันจะตก เราจะทำสิ่งใดของเรา

สิ่งที่เวลาพระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก มันเป็นวันเป็นคืนของมัน มีมืดและสว่าง มันเป็นสิ่งที่เราต้องเผชิญหน้า เราเกิดมาเพื่อจะได้มนุษย์สมบัติมา เกิดเป็นมนุษย์นี่แสนยาก การเกิดเป็นมนุษย์นี้มีคุณค่ามาก แล้วการเกิดเป็นมนุษย์ต้องทำอะไร ถ้าทำอะไร เราแสวงหากันอยู่ เราทำคุณงามความดีของเรา แล้วทำคุณงามความดีของเราเนะ ทาน ศีล ภาวนา พระพุทธศาสนาสอนให้มีการเสียสละเพื่อสังคมความร่มเย็นเป็นสุขนะ

ทำทานๆ กัน เราทำทานกันไป เพราะจิตใจคนที่ดีงาม เราจะเสียสละ จิตใจเราเป็นสาธารณะ เห็นคนตกทุกข์ได้ยากขึ้นมาเราก็อยากจะช่วยเหลือจนเงื้อมมือเรา แต่เราทำบุญกุศลของเรา นี่เราเสียสละทานขึ้นมา ทำบุญกุศลฝังดินไว้ๆ หาสิ่งใดมาแล้ว เราได้เงินทองมาเราก็ทำเพื่อใช้สอยดำรงชีวิต ทำเพื่อธุรกิจของเรา เพื่อแสวงหาต่อไป แล้วก็เลี้ยงดูพ่อแม่ของเรา สิ่งใดเราเลี้ยงดูเพื่อประโยชน์กับเรา เลี้ยงดูชาติตระกูลของเรา สิ่งที่เราฝังดินไว้ๆ ถ้าคนฉลาดมันจะฝังดินกันไว้ พอฝังดินไว้ นี่บารมีธรรม พอบารมีธรรม สิ่งใดเกิดขึ้นมามันมีจุดยืนนะ

จิตใจของคน เห็นไหม คุณติ บางคนเขาน้อมนำไปได้ จิตใจคนอ่อนแอนะ ใครชักนำสิ่งใดก็ได้ จิตใจถ้ามีจุดยืน เราจะไม่เป็นเหยื่อของใคร เพราะอะไร เพราะเราได้ฝังดินไว้ ฝังดินไว้ให้ดินของเรามั่นคง ให้จิตใจเรามั่นคงขึ้นมา แล้วถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามีทาน ศีล ขึ้นมา สิ่งที่ว่าใจมันพร้อมอยู่เป็นนิจ สิ่งที่เราแสวงหา แสวงหาวัตถุมา ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป พยายามแสวงหาสิ่งนี้มาเติมเต็มเรา แสวงหาความสุขนะ ไม่เจอ ไม่เจอ ยิ่งแสวงหามาแล้ว

มันไม่มีวันพอ แต่แสวงหา คนที่มีสติปัญญาแสวงหาเพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย แล้วปัจจัยเครื่องอาศัย ได้สิ่งนี้มาแล้วฝังดินไว้ๆ เพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าเพื่อประโยชน์กับเรานั้นจะมาเต็มทีไง

เวลาคนที่เขามีสติปัญญานะ เขาทำงานมาพอแล้ว เขามีศีลของเขา เขาจะภาวนาของเขา ถ้าอยากภาวนาของเขา เห็นไหม นี่เป็นอริยทรัพย์แล้ว ทรัพย์ที่มันจะเป็นจริง คุณติ เวลาพระของเรา เศรษฐีธรรมๆ เราแสวงหากัน แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ท่านมีคุณธรรมในใจ ถ้าแสวงหาคุณธรรมในใจ เราแสวงหาเพื่อจะทำบุญกุศลของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าแสวงหาเพื่อประโยชน์กับเรา แล้วได้สิ่งใดมา ถ้าแสวงหาขึ้นมา เราอยากเป็นอย่างนั้น เราจะต้องมีศีลของเรา ถ้ามีศีลของเรา เราหัดมีคำบริกรรมของเรา นี่เวลามีครูบาอาจารย์

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทว่าไว้ “อานนทฺ์ เธอบอกเขานะ บอกเขา...”

เทวดา อินทร์ พรหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพาน เอาดอกไม้รูปเทียน มาบูชาไว้ “อย่าบูชาเราด้วยอามิสเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราดีกว่า”

ปฏิบัติบูชา นี่หัวใจจะเต็มเต็มตรงนี้ ถ้ามันปฏิบัติบูชา เราปฏิบัติบูชา เวลาทำงาน ทำต่างๆ เราก็น้อยเนื้อต่ำใจว่าเราไม่มีสมบัติอย่างเขาที่ทำได้เหมือนเขา

มันอยู่ที่เจตนา มันอยู่ที่น้ำใจ มันไม่ใช่อยู่ที่วัตถุ คุณติ วัตถุณะ ในโกดังสินค้า วัตถุมันสิ้นไปหมด ก็ปล่อยให้เน่าเสียหาย ไม่มีใครเอาไปทำประโยชน์ไว้ แต่หัวใจของเราละ หัวใจของเราละ เพราะหัวใจมันมีเจตนา มันเอาสิ่งนั้นมา ถ้าเอาสิ่งนั้นมา สิ่งนั้นมาเพื่ออะไรละ? สิ่งนั้นมาเพื่อทาน ศีล ภาวนา เพื่อทานๆ ถ้าทานของเรา

“ให้ทานร้อยพันพันหน ไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง เกิดภาวนาขึ้นมาหนหนึ่ง” แล้วถ้าเราภาวนา เห็นไหม เราทำบุญกุศลของเราแล้วเราอยากภาวนา เราอยากภาวนา อดตสมบัติ เอาสมบัติความจริงของเราขึ้นมา มันจะเต็มทีนี้

พุทธโฆ ปัญญาอบรมสมาธิ เห็นไหม เวลาทำงาน เราแสวงหาสิ่งนี้มา แสนทุกข์แสนยากมา เพื่อเสียดสละไป พอเสียดสละ นี่มันทำง่ายๆ ขนาดทำง่ายๆ เขาต้องปากกัดตีนถีบเพื่อแสวงหามา แต่เวลาเราภาวนาขึ้นมา ลมหายใจอยู่กับเรา เห็นไหม การเกิดเป็นมนุษย์นี้มีค่า อริยทรัพย์ๆ เพราะเกิดมามีกายกับใจๆ ร่างกายมันต้องการออกซิเจนเพื่อไปสูบฉีด เพื่อไปฟอกเลือด เพื่อต่างๆ เพื่อ

ดำรงชีวิตนี้ไฉน? อาหารอันละเอียด อาหารอย่างหยาบๆ คืออาหารเพื่อดำรงชีวิตนี้แหละ แต่อาหารอย่างละเอียด ออกซิเจน เห็นไหม เราหายใจเข้าแล้วหายใจออก ถ้าไม่หายใจเข้า ไม่ออก หายใจออก ไม่เข้า มันก็ตาย พอตายขึ้นไป จิตที่ไม่เคยตายก็เวียนไปในวัฏฏะ ในภพชาติต่อไป

แต่ถ้าเราพุทโธๆ เติมเต็มที่นี่ ถ้ามันเติมเต็มที่นี่ มันสมบูรณ์ที่นี่ มันจะไม่เวียนไปไฉน ถ้ามันไม่เวียนไป เราทำที่นี่เพื่อเติมเต็มที่นี่ ถ้ามันเข้าใจ ถ้าเต็มที่นี่แล้ว เห็นไหม อยู่ที่ไหนก็ทำได้ อยู่ที่บ้าน อยู่ที่ไหน เพราะเรามีลมหายใจตลอด เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์มีลมหายใจ ลมพายุมันพัดมา ลมต่างๆ ที่พัดมา ลมก็เป็นลม เป็นธาตุ ๔ มันไม่มีวิญญาณครอง มันไม่มีจิต แต่จิตของเรา ถ้ามันไม่ทำ ลมหายใจเข้าออกเพื่อดำรงชีวิต แต่ถ้าไม่มีสติปัญญา ไม่กำหนดมัน มันก็ไม่เป็นอานาปานสติ ถ้าไม่ใช่อานาปานสติ ลมหายใจ ออกซิเจน เวลาคนที่หายใจไม่ออกเขาใช้ออกซิเจน ออกซิเจนมันมีชีวิตไหม ทำไมเขาขาดไปในจุมูกให้คน ไขว่ได้ออกซิเจนล่ะ

ลมที่ไม่มีชีวิตมันก็ยังเป็นประโยชน์กับสิ่งที่มีชีวิต แต่ถ้าคนที่มีสติ มันเกาะนะ จิตเกาะ จิตมันเกาะ จิตมีคุณค่าที่นี้ไฉน ถ้าจิตมันระลึก เห็นไหม ลมหายใจเข้าออก มันรู้ว่าลมหายใจเข้าออก ถ้าระลึกอย่างนี้ นี่อานาปานสติเกิด เพราะจิตมันทำ

กำหนดพุทโธๆ ถ้าเราไม่กำหนดพุทโธ พุทโธนี้เขียนหนังสือไว้ พุทโธเป็นอักษรไว้ ปะไว้ที่ไหน พุทโธ เห็นไหม คูสิ เขาแจกสติเกอร์พุทโธ แปะไว้ที่รถกัน พุทโธวิ่งไปวิ่งมา พุทโธของใครล่ะ

แต่ถ้าเราระลึกขึ้นมา นี่พุทโธของเรา ระลึกคำเดียวกันก็เป็นเดียวกัน ระลึกเมื่อไหร่ก็ได้เดี๋ยวนั้น นี่พุทธานุสติ พุทธานุสติ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เราระลึกชื่อไฉน

นี่ลูกใคร เขาถามนะ คนนี้ลูกใคร เรามีพ่อแม่แม่ใช่ไหม เราลูกใครล่ะ มีพ่อแม่แม่ นี่เราเป็นใครล่ะ? เราเป็นสากยบุตร เราเป็นบริษัท ๔ ถ้าเราระลึกถึงพ่อเรา ระลึกถึงศาสดาของเรา ระลึกพุทโธ เห็นไหม เวลาไปไหนเขาถาม นี่ลูกใคร นี่ชาวพุทธ ใครเป็นศาสดา ถ้าชาวพุทธ ใครเป็นศาสดา เราระลึกพุทโธ เราระลึกถึงศาสดาของเรา แล้วพุทโธ ธัมโม สังโฆ ถ้ามันระลึก จิตมันเกาะ จิตนี้สำคัญมาก เห็นไหม ที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์ๆ ปฏิสนธิจิต จิตถ้ามันเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะมันก็เป็นเรื่องหนึ่ง

ในปัจจุบันนี้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร? สอนเรื่องทาน ศีล ภาวนา ทานก็ทำ เด็กเล็กเด็กน้อยเราก็พามาวัด พาให้รู้จัก เห็นไหม เราเป็นเด็กนะ โตขึ้นจะเป็นผู้ใหญ่นะ พอโตเป็นผู้ใหญ่ก็บวชพระ พระนั่นคือใคร? พระนั่นคือพระสงฆ์ สมมุติสงฆ์ สมมุติสงฆ์เขาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเพื่อจะให้มีคุณธรรมในหัวใจ เราก็มีโอกาสนั้น เราก็อยากทำอย่างนั้น ถ้าทำอย่างนั้น

ชีวิตนี้เกิดมา เกิดมาชีวิตนี้แสนสั้นนัก ไม่เกินร้อยปี ชีวิตนี้แสนสั้นนัก เราเกิดมาทำอะไรต่อไป แล้วเกิดมา ชีวิตนี้มาจากไหน? ชีวิตนี้ก็มาจากเวรจากกรรม เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราจะดูแลหัวใจเราไหม เราจะพัฒนาใจเราไหม ถ้าเราพัฒนาใจเรา กำหนดลมหายใจของเรา เรื่องของคนอื่นเป็นเรื่องของคนอื่น เรื่องของเขา เรื่องของสังคม เห็นไหม

เราเกิดมาคนเดียว เราเกิดมา ปฏิสนธิจิตเกิดจากท้องพ่อท้องแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เพราะพ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา แต่พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มาแล้ว เวลาเกิดมาแล้วด้วยเวรด้วยกรรม นี้อภิสาทบุตร บุตรที่ดีของเรา ถ้าอภิสาทบุตรของเรา นี่มันเป็นเรื่องผลของวิญญูะ เรื่องรากของจิตที่มันมาจากอดีต มันมาจากอดีต มันต้องมีสิ่งนี้มา ถ้ามีสิ่งนี้ ในปัจจุบันนี้ ถ้ามีสิ่งใด ผลของกรรมๆ ปฏิเสธไม่ได้ เราเกิดเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกัน เราจะปฏิเสธได้อย่างไร ก็เป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกเรานี้แหละ แล้วเราจะอบรมสั่งสอน เราจะอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีขึ้นมาได้อย่างไร

ถ้าเขาเป็นคนดี พ่อแม่ก็มีความสุขมีความสุขชื่นใจ เขาก็มีความสุข เราเลี้ยงลูกมา เลี้ยงลูกเพื่อให้ลูกมีความสุขเท่านั้นแหละ แล้วถ้าเขามีวิชาชีพของเขา จะประสบความสำเร็จของเขา เราก็ชื่นใจด้วย นี่ผลของวิญญูะ

แต่ถ้าใจของเราละ ใจของเราใครจะอบรม ใครจะดูแล ถ้าเราไม่มีสติ เราไม่กำหนดพุทโธ ไม่มีอานาปานสติ เราจะดูแลเราไหม เวลาเราอบรมคนอื่น เราอบรมได้หมดเลย เห็นไหม คุณครูบาอาจารย์สอนทุกคนเลย แต่ไม่สอนตัวเอง ไม่รู้จักสอนตัวเองไง

นี่ศาสนาหัดสั้นเข้ามาที่นี้แล้ว หัดสั้นเข้ามาที่ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต แล้วไปเห็นกันที่ไหน เราเกิดมา เราบวชมาเป็นพระ เราก็ศึกษาปริยัติ ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาภิรยาทั้งหมด นี่ภิรยามันชี้เข้ามาที่ไหน? ชี้เข้ามาที่ใจไง

ศึกษาทั้งหมด ศึกษาแล้วเรารู้ไปหมดเลย นี่แบกหาม เขาบอกว่าปัญญาศึกษามาแล้วไม่ต้องแบกต้องหาม ปัญญามันอยู่กับเรา อันนั้นมันเป็นวิชาชีพ ปัญญาทางโลก ปัญญาทางปริยัติ ปัญญาที่รู้แล้วจิตมันเสวย จิตมันรับรู้มันถึงรู้ ถ้าจิตไม่รับรู้มันจะคิดได้ไหม ถ้าความคิดต่างๆ ก็เกิดจากจิตทั้งนั้น ฉะนั้น เรากำหนดพุทโธๆ จิตสงบเข้ามา มันปล่อยความคิดเข้ามาจนตัวมันเป็นความสงบมันเป็นความจริง เห็นไหม นั่นชื่อทั้งนั้นเลย เวลาศึกษาๆ จี๋เข้ามาที่ไหน? จี๋เข้ามาที่จิตนี้ ทวนกระแสเข้ามา พอจิตมันสงบเข้ามาแล้ว ถ้ามันออกกู้ออกกู้อะไร

สิ่งที่ออกกู้ออกมาเกิดมาผลของวิญญูๆ ผลของวิญญูคือมันเวียนมันวนไป จิตมันเวียนไปไหนไปไหน แต่ถ้ามันรู้ มันจะแหกออก มันจะพาจิตดวงนี้ออกจากวิญญูเป็นวิวิญญู คุณวิญญูของมันเป็นหมู่นของมันอยู่อย่างนั้นแหละ แล้วจิตดวงนี้มันก็หมุนในวงจรรนี้แหละ แล้วจิตในวงจรรนี้มันจะหลุดออกไปจากวงจรรนี้ มันจะไม่เข้ามาวงจรรนี้อีก มันจะอย่างไร ถ้าจิตมันสงบแล้วมันใช้ปัญญาขึ้นมา มันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์กับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ครูบาอาจารย์ที่ท่านบวชเป็นหลักเป็นเกณฑ์ของเราเนะ ท่านภานาของท่าน ท่านรู้ของท่าน ท่านเห็นของท่าน มันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์จากภายใน บอกใครไม่ได้ บอกใครก็ในพระไตรปิฎกไง ใครจะมีปัญญาเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธวิสัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาจิตดวงนี้ทำลายอวิชชาในใจ เป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา เสวยวิมุตติสุข เห็นมีความมหัศจรรย์มากถึงวางธรรมและวินัยนี้ไว้เพื่อจะรื้อสัตว์ขนสัตว์

แล้วเวลาเราศึกษาขึ้นมา มันศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็ศึกษาโดยโลก ศึกษาโดยกิเลส ศึกษาโดยสัญญา เวลาปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม หลวงปู่มั่นท่านบอกว่าให้วางไว้ก่อน วางไว้ก่อน สิ่งที่ศึกษามาใส่ลิ้นชักไว้ แล้วปฏิบัติให้เป็นความจริงขึ้นมา

มันทวนกระแสเข้ามา ความมหัศจรรย์มันอยู่ที่นี้ไง อยู่ที่นี่เพราะเหตุใด อยู่ที่นี่เพราะมันจะพาจิต เห็นไหม ผลของวิญญูๆ ถ้ามันศึกษามากน้อยแค่ไหนมันก็เวียนตายเวียนเกิดไง ศึกษามาขนาดไหน ถ้ามันได้บุญกุศลมันก็ไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหมไง มันออกไม่ได้ เปลือกไข่มันครอบงำอยู่ ไก่ที่นั่นออกไม่ได้ พักเป็นตัวไม่ได้ ถ้ามันจะพักไก่อ้นเป็นตัวขึ้นมา จิตต้องเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิ พักไข่นั้นออกมา แล้วไก่อ้นนั้นถ้ามีปัญญา มันจะเจาะฟองอวิชชาออกมา ถ้ามันเจาะฟองอวิชชาออกมา มันพ้นจากวิญญู มันพ้นจากเวียนว่ายตายเกิด มันพ้นจากวงจรรของมัน แล้วมันพ้นอย่างไร มันพ้นของมันนะ นี่ศักยภาพของจิตมันมหัศจรรย์อย่างนี้

การเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ที่เกิดมามีคุณงามความดีอย่างนี้ เวลาทุกข์มันบีบคั้นอย่างนี้ ถ้าเป็นความดีขึ้นมามันจะเป็นความดีของเรา ถ้าความดีของเรา เราศึกษาของเรา ศีล สมาธิ ปัญญา เกิดมาจากไหน? ศีล สมาธิ ปัญญาเกิดมาจากเรา ที่นี้ศีล สมาธิ ปัญญา เราก็แสวงหาวัตถุกันอยู่นี่ไง แสวงหาลาภ แสวงหายศ แสวงหาใบประกาศ เรียนจบมาแล้วแขวนไว้รอบบ้านเลย แล้วเวลาตายตายไปคนเดียว กระดาษมันไม่ไปด้วย ใต้กรอบทิ้งไว้นั่นละ แล้วลูกหลานมันก็เก็บไว้หน้าศพ “โอ้โฮ! คนนี้เรียนมาก มีใบประกาศเยอะมาก” ดีไม่เผาไปด้วย แต่ความรู้จริงละ

ความรู้จริงที่จะเกิดขึ้น พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ ถ้าเราทำที่นี้ได้มันจะเป็นสมบัติของเรา ถ้าสมบัติของเรา ทำที่นี้ละ

เกิดคนเดียวนะ เกิดมาคนเดียว แต่มีชาติมีตระกูล ชาติตระกูลแล้วมีสังคม สังคมคือสังคม เราอยู่กับสังคม มีมารยาทสังคม แต่เวลาภาวนาขึ้นมา ย้อนกลับมา ทวนกระแสเข้ามาสู่ใจของเรา ทำประโยชน์กับเรา ชีวิตนี้มีค่านัก จิตนี้มีค่านัก ความรู้สึกมีค่านัก เวลาเพื่อนฝูงไป เพื่อนฝูงอยู่ด้วยกัน รักกัน เวลามีความบาดหมางกันนะ เขาบอกว่าเสียความรู้สึก เสียสิ่งใดไม่เท่าเสียความรู้สึกๆ เห็นไหม แต่ธรรม เรารักษาความรู้สึกของเรา เอาความรู้สึกของเราให้มีค่าขึ้นมา ทำให้เป็นอริยทรัพย์ขึ้นมา ทำให้เป็นสมบัติของเรา เอวัง